

İç Mimarlık Programının Acil Uzaktan Eğitime Uyumlanma Süreci ve Çıkarımlar

The Adaptation Process of the Interior Architecture Program into Emergency Distance Education and Implements

Selver KOÇ ALTUNTAŞ
Şengül YALÇINKAYA
Erkan AYDINTAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık
Bölümü, Trabzon, Türkiye

Geliş Tarihi/Received: 01.06.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 08.12.2022

Yayın Tarihi/Publication Date: 30.03.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Selver KOÇ ALTUNTAŞ
E-mail: selverkoc@ktu.edu.tr

Cite this article as: Koç Altuntaş, S., Yalçinkaya, Ş., & Aydintan, E. (2023). The adaptation process of the interior architecture program into emergency distance education and implements. *PLANARCH - Design and Planning Research*, 7(1), 64-75.

öz

2019 Aralık ayı itibari ile dünya genelini etkisi altına alan Covid-19 pandemi sürecinin en çok etki-lediği alanlardan biri de eğitimidir. Çeşitli ve hızlı kararlarla öğretim sürecini ve yöntemlerini revize etme ihtiyacı duyulmuştur. Salgının Türkiye’de toplum sağlığını tehdit edecek seviyeye ulaşması ile uzaktan eğitim yöntemine geçilmiş, öğrenciler ve öğretmenler farklı bilişim sistemleri ile dijital (çevrim içi) ortamda bir araya getirilmiştir. Tasarım tabanlı disiplinler için bu süreç yeni çözüm önerilerinin geliştirilmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle çalışmada, uzaktan eğitimde iç mimarlık eğitiminde karşılaşılan sorunlar saptanmış ve acil uzaktan eğitim koşullarına uyumlanma süreci değerlendirilmiştir. Görüşme tekniği oluşturulan yarı yapılandırılmış form ile Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Mimarlık bölümü öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Derslerin uyumlanma sürecine ilişkin değerlendirmelerine yer verilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda uzaktan eğitime uyumlanma düzeyinin her bir ders öznelinde farklılık gösterdiği, bunun nedeninin ise eğitimde verimlilik düzeyinde görülen farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçları mevcut iç mimarlık eğitimin acil uzaktan eğitime uyumlanma süreci içinde eksikliklerin giderilmesi yönündeki alana katkı vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Uyumlanma süreci, Covid-19 pandemisi, acil uzaktan eğitim, iç mimarlık eğitimi

ABSTRACT

As of December 2019, in education, one of the most affected areas of the COVID-19 pandemic that has affected the entire world, there has been a need to revise the teaching methods with various and quick decisions. Since the outbreak had reached a level that could pose a threat to public health in Turkey, the closed educational institutions soon switched to distance learning, and students and educators were brought together using different information systems in a digital (online) environment. For design-based disciplines, this process made it mandatory to develop new solution proposals. Therefore, this study identified the problems encountered in the training of internal architecture in distance education and evaluated the process of adapting to urgent distance learning conditions. The semi-structured interview technique was applied to the faculty members of the Department of Interior Architecture at Karadeniz Technical University. This study included assessments of the adaptation processes of the lessons. As a result of the assessments, it was determined that the level of adaptation to distance education varies for each subject lesson and that this is due to the differences in efficiency levels in education. In the research, the review and evaluation of the adaptation process of the Department of Interior Architecture during the pandemic process were focused on, and it is expected that this research will contribute to the field of correcting deficiencies in the possible Internal Architecture distance education problem after the pandemic.

Keywords: Adaptation process, COVID-19 pandemic, emergency remote education, interior design education

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Covid-19 salgını dünya çapında ciddi ilerleme göstererek pandemi haline gelmiş (WHO, 2020), alınan önlemler nedeni ile birçok sektörün işleyişi kesintiye uğramıştır. Bunlardan biri de eğitimidir. Eğitim

sistemi bu duruma hazırlıksız yakalanmış ve yapılan çalışmalar yetersiz kalmıştır (Dehghanbanadaki ve ark., 2020). 11 Mart 2020 tarihinde Türkiye’de görülen ilk vakanın ardından, 16 Mart 2020 tarihinde okul öncesi, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları 3 hafta süresince örgün eğitime ara vermiştir (YÖK, 2020a). 18 Mart 2020 tarihinde ise; örgün, önlisans, lisans ve lisansüstü programlarında uzaktan eğitim sistemine geçilmiştir. “Acil uzaktan eğitim” deneyimi, tartışmalarla birlikte sürecin bir zorunluluk ile başlamış ve ihtiyaca yönelik geçici çözümlerin önerildiği bir süreç olmuştur (Bozkurt, 2020a). Krizin yönetilebilmesi adına, üniversite yönetimleri kendi bünyelerinde çeşitli uzaktan eğitim yöntemlerini yürütmeye başlamışlardır (YÖK, 2020b).

Covid-19 pandemi süreci ile hızlı bir şekilde başlanan acil uzaktan eğitim, dijital ortamda pek çok yeni uygulamayı da beraberinde getirmiştir. “Online eğitim”, “yüz yüze eğitim” ve “hibrid eğitim” kavramları gündeme gelmiştir. Online eğitim (çevrim içi eğitim), eğitim ve öğretimin internet aracılığıyla ve bulut teknolojileriyle yapılabildiği veri sistemine dayalı bir yapıdır. Yüz yüze eğitim, eğitim ortamlarında öğretmen gözetiminde yapılmaktadır. Hibrid eğitim ise, hem çevrim içi hem yüz yüze eğitim ilkelerinin bir arada kullanıldığı sistemdir. Bu kavramlara bağlı olarak senkron (eş zamanlı), asenkron (eş zamansız) veya hem senkron hem asenkron olmak üzere genel başlıklar altında toplanan yöntemler, Türkiye eğitim programlarında kullanılmaya başlanmıştır (YÖK, 2020c). Farklı araştırmacılar tarafından, bu yöntemlerin uygulanması noktasında bazı problemler yaşandığı dile getirilmiştir. Örneğin; öğrenme kaybı, okulu bırakma (Saavedra, 2020), fırsat eşitsizliği (Saran, 2020) gibi olumsuzluklarla dersin sürekliliği, öğretim metotları, ölçme araç ve yöntemlerine dair uyum sürecinde yaşanan bazı sorunlar sıralanabilir (Sarı & Nayır, 2020). Bunun temelinde acil uzaktan eğitime dair daha önce herhangi bir hazırlığın yapılmamış olması yer almaktadır.

Bu süreçte eğitim sisteminin, covid-19 pandemisi nedeni ile karşı karşıya kaldığı avantajlar ve dezavantajlar, araştırmacılar tarafından çeşitli yönleri ile ele alınmıştır. Örnek olarak lisans öğrencileri özelinde uzaktan eğitimin alt yapısına ilişkin survey deseninde tasarlanmış çalışma (Karadağ & Yücel, 2020), üniversitelerin öğrenme yönetim sistemleri, senkron ve asenkron dersler üzerine incelemeleri ele alan çalışma (Durak ve ark., 2020), Pamukkale Üniversitesi öğrencilerinin çevrimiçi faaliyetlerine ne kadar hazır olduklarına dair çalışma (Sarıtaş & Barutçu, 2020), ilk öğretim ve orta öğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yükledikleri olumlu ve olumsuz metaforları ele alan çalışma (Bozkurt, 2020b), uzaktan eğitim ile muhasebe dersi alan öğrencilerin öz yeterlilikleri ve derslere ilişkin görüşlerini konu alan çalışma (Serçemeli & Kurnaz, 2020), evrensel tasarım ilkelerinin pandemi süreci ile tekrar ele alınmasına dair çalışma (Arın Ensarioğlu, 2020), MEB’nin uzaktan eğitim faaliyetlerine, veli görüşlerine ilişkin değişiklik olup olmadığına dair çalışma (Yılmaz ve ark., 2020), dijital pedagojiye dair değerlendirmelerin olduğu çalışma (Williamson ve ark., 2020) verilebilir. Tüm bu süreçteki en önemli problemlerden birini de “eğitimin verimliliği” oluşturmaktadır. Çünkü uyumlanma sürecinde yaşanan problemler hem eğitim alan öğrenciler, hem de eğitimciler üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır. Eğitimde verimlilik insan ile gerçekleştirilmekte, bu nedenle insan faaliyetleri ile karşılıklı doyumun sağlanması gerekmektedir. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, eğitimi gönüllü kılmak, istihdam olanaklarını her geçen gün artırmak ve eğitim için bütçe standartlarını uygun hale getirmek oldukça önemlidir. Buradan hareketle eğitimde verimin alınabilmesi için öncelikle motivasyon gereklidir. Motivasyon için ise gereksinimlerin karşılanıyor olması; bireylerin

beklenti, amaç ve davranışlarını kapsamaktadır (Hanks, 1999). Eğitimde verimliliğin tartışılabilmesi için; eğitim girdilerinin ve çıktıların tanımlanması gerekmektedir. Verimlilik girdi ve çıktı arasındaki ilişkiyi bize göstermekte ve değerlendirme yapma şansı sunmaktadır. Eğitimdeki verimliliği etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler; örgüt/okul yönetimi, öğrencinin motivasyonu ve hazır bulunması aile-okul, çevre-okul, basın-yayın-eğitim ilişkisi, ülke genelindeki eğitim olarak sıralanmaktadır (URL 1, 2021). Aynı zamanda iç ve dış, niteliksel ve niceliksel anlamlarda da eğitim verimliliği ele alınabilmektedir. Burada ortak nokta, etkili bir planlama ile en iyi verimin sağlanabilmesidir.

Eğitimde verimlilik; çevresel faktörler, teknoloji gibi çeşitli etkenlerle sektöre uğrayabilmekte veya artırılabilir. Örneğin; teknoloji kullanımı; öğrenme-öğretme süreçlerini daha verimli hale getirebilmektedir. Söz konusu covid-19 pandemisi, uzaktan eğitimin teknoloji ile birleşmesiyle öğrenme-öğretme sürecinde değişikliklere yol açmıştır. Hem eğitimci, hem öğrenci, hem de uygun şartların sağlanabildiği ortam için verimliliğin değerlendirilmesi ve ortaya konan sonuçlarla verimin yükseltilmesi hedeflenmelidir.

Bu kapsamda yapılan alan yazın taramalarında acil uzaktan eğitime yönelik uyumlanma süreci ve bu süreçteki verime ilişkin detaylı araştırmalara yer verilmediği görülmüş, bu alandaki boşluk çalışmanın genel çerçevesini oluşturmuştur. Eğitim alanındaki en büyük kaoslardan birinin söz konusu uyumlanma sürecinde yaşandığı bir gerçektir. Alışılmış yöntemler, geleneksel sınav ve testlerin yerine, dijital ortamda gerçekleştirilen ve güvenilirliği kesin olmayan sınavlar uygulanmış olması da (Bozkurt ve ark., 2020) uyumlanma sürecinde yaşanan olumsuz unsurlar arasında yer almaktadır.

Formal eğitim etkinlikleri ön planlamaya, pilot çalışmaya, denemelere ve tecrübe ile sabit bilgi kümelerine ihtiyaç duyar. Uzaktan eğitim sisteminde de bu planlamalar söz konusudur. Fakat acil uzaktan eğitim noktasına gelindiğinde yakın dönemde böyle bir tecrübe yaşanmadığından ön çalışma ve pilot çalışmalar yapılamamıştır. Bu noktada eğitimciler bireysel olarak kendi tedbirlerini almak durumunda kalmıştır. Bu tedbirler acil uzaktan eğitim sistemi açısından bir ön çalışma olarak kabul edilebilir, bundan sonraki çalışmalarda hibrid eğitime geçme söz konusu olduğunda bu tedbirler birer veri kümesi olarak kullanılabilir. Bu anlamda Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü olarak edinilmiş olan tecrübeleri paylaşmak değerlidir. Ayrıca iç mimarlık eğitiminin kendine özgü bir sisteminin olması nedeni ile bu geçiş sürecinin iç mimarlık eğitim alanındaki açılımı, o alana etkisi ve bu etki sonucunda yaşanan değişime odaklanılmıştır. Bu noktada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Acil uzaktan eğitimde derslerin içeriği, metodu, ölçme ve değerlendirmesi, materyal ve sürelerinde değişiklik olmuş mudur?
- Acil uzaktan eğitimde, derslerin uyumlanma sürecinde verimliliklerinde bir değişim yaşanmış mıdır?

Elde edilen verilerden yola çıkarak iç mimarlık eğitimi içerisinde yer alan derslerin acil uzaktan eğitime uyumlanma süreci, düzeyi ve verimliliği değerlendirilmiş ve çıkarımlar yapılmıştır. Ayrıca uyumlanma sürecinde tespit edilen problemlerin nasıl aşıldığı ve elde edilen kazanımlar üzerinde durulmaktadır. İleride yaşanabilecek acil uzaktan eğitimler için yeni stratejiler geliştirilmesi yönünde referans oluşturmaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Eğitim, bireyin hayatında her daim var olan ve yaşamını yeniden inşa etmeye yarayan bir süreçtir (Dewey, 1998). Bu kapsamda ele alınan öğretim ise; eğitim faaliyetleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Geniş bir yelpazede kendine yer bulan öğretim; farklı yöntem ve teknikleri barındırmaktadır. Çünkü birey ve çevresinin etkileşimi sonucu ortaya çıkan süreç, dinamik etkenlerle çeşitlilik göstermektedir. Evde, yaşadığımız çevrede ve eğitim kurumlarında aldığımız eğitimin yaşam boyu devam ettiği göz önünde bulundurulduğunda, eğitim de kendi arasında sınıflanmaktadır (Jackson, 2006). Tek bir boyutta kalmayan eğitim; formal, nonformal ve informal olmak üzere üç farklı şekilde ele alınabilir. Bu eğitim çeşitleri psikolojiden ekonomiye, algı düzeyinden verimliliğe kadar çok boyutlu özellik göstermektedir. Ayrıca ders programını, bilgi paketini ve dersin işlenişini etkilemesinden dolayı çalışma içerisinde iç mimarlık eğitimi ile tanımlanmaktadır.

Formal, İnfomal ve Nonformal Eğitim

Öğrenme süreci en genel anlamda formal ve informal olarak sınıflanmaktadır (Dural, 2008; Laçin -Şimşek, 2011; Mutlu Kaya, 2020). Fakat bu sürecin formal, informal ve nonformal olarak açıklanması gerektiğini düşünen araştırmacılar da bulunmaktadır. Örneğin; En planlı eğitim olarak karşımıza çıkan formal eğitim, öncesinden planlanan ve bu planın öğrenme ortamında gerçekleştirildiği eğitim türlerinden biridir. Formal eğitimin çıktısı bireye bir diploma ya da nitelik kazandırmaktır (European Commission, 2000). Öğretimin esas alındığı süreçte, baştan sona kadar gerçekleşen aşamalar belirlidir ve bu aşamaların sonunda değerlendirmeler yapılmaktadır (Çoban, 2012). Anlamsal belleğe hitap etmesi nedeni ile akademik öğrenmelere hizmet vermektedir (Seneoğlu, 2005). İnfomal eğitim; formal eğitime göre daha plansız ve amaçsızdır. Öğrenmenin gerçekleşmesinde aile ve arkadaşların büyük etkisi olduğu gibi, taklit ve gözlemlerin önemi büyüktür (Çoban, 2012). İnfomal eğitim içerisinde rastlantısal öğrenmeler bulunmaktadır. Öğrenen kişi, öğrenme çıktılarını kendi kontrol etmektedir (Marsick & Watkins, 1990). Formal eğitiminin okul olarak varsayıldığı bir ortamda, informal eğitimin ağırlıklı olarak okul dışı olduğu da söylenebilir (Karadoğan, 2017). Nonformal eğitim; tıpkı informal eğitimde olduğu gibi okul dışı öğrenme olarak görülmektedir (Karadoğan, 2017). Nonformal eğitim de öğrenme tercihe göre organize edilmiştir. Bu organizasyonda öğrenme amaç ve hedefleri olan bir öğrenme çeşididir. Ayrıca içsel motivasyona göre süreç yapılandırılması olarak da tanımlanmaktadır (Mutlu Kaya, 2020). Nonformal eğitim süreci öğrenciler üzerinde motivasyon yaratmaktadır. Bunun en büyük nedeni, ezberden ziyade uygulama, analiz ve sentez gibi görevlerin yerine getirilmesinde

yardımcı olmasıdır. Yaygın eğitim olarak da literatürde yer alan nonformal eğitim, toplumda belirgin bir işlevsellikle tanımlanmayan, eğitimini çeşitli sebeplerden dolayı tamamlayamamış olan yetişkinlere eğitim olanaklarını sunan hayat boyu öğrenim stratejilerindedir (Eurydice, 2011; Ökten & Acar, 2015).

Formal, informal ve nonformal eğitimin birbirine benzer olan yanları ile birbirine göre farkları bulunmaktadır. Bu farklar, aşağıda verilen tablo ile özetlenmektedir (Tablo 1).

Örgün ve yaygın eğitimler göz önüne alındığında, birbirini tamamlaması ve birbirinden ayrılan noktalarının yer alması nedeni ile son yıllarda çok tartışılan kavramlardan olmuştur. Literatürde yer alan eğitim ve uygulama alanları incelendiğinde, bireyin yaşam boyu öğrenme kavramıyla birlikte kendi yeteneklerini en üst düzeye çıkarmasını amaçlayan sürecin örgün eğitimle organize edilebileceği görülmektedir.

Yapılan çalışmanın öznelini İç Mimarlık Bölümünün oluşturması nedeni ile "İç Mimarlık Eğitimi"nden bahsetmek gerekmektedir. İnfomal veya nonformal öğrenme yolunun edindiği bilgi ve deneyimler formal eğitimi desteklemektedir. Bu nedenle çağdaş tasarım eğitimi cephesinde yer alan ve yenilikçi eğilim gösteren tasarım tabanlı okullarda karma eğitim sistemini görmek mümkündür (Kanca, 2020).

İç Mimarlık Eğitimi

Günümüzde oldukça revaçta olan ve evrensel gelişmelerle paralellik gösteren iç mimarlık bölümü, her geçen yıl devlet ve vakıf üniversitelerinde mevcut sayısını artırmaktadır. Gün geçtikçe iç mimarlık disiplininin güncel bilgiye daha çok ihtiyacı olduğuna ve eğitiminin değişen ihtiyaçlarla şekillenmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır (Garip ve ark., 2015). İç Mimarlık eğitim programları, multidisipliner çalışmayı esas alan, toplumsal gereksinimleri ön planda tutan ve yaratıcı, üretken, eleştirel düşünebilen bireylerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır (Silav, 2012). İç mimarlık eğitimi 20. yüzyıl itibarı ile dünyada olduğu gibi Türkiye'de de farklı yaklaşımlara sahiptir (Kaptan, 1999). Tasarım, sanat ve teknik alanlar kapsamında eğitim verilen iç mimarlık bölümleri, çeşitli fakülte bünyelerinde farklı uygulama alanları ile varlığını sürdürmektedir.

İç mimarlık eğitiminin temeli tasarıma dayanmakta ve tasarım prensiplerinin basamakları ile tanımlanmaktadır. Tasarım eğitimi, diğer kuramsal ve uygulamalı derslerden farklı özellik göstermektedir. Burada öğrenciler; yaşayarak, deneyimleyerek tasarım eğitimi tamamlamaktadır Stüdyo ortamında gerçekleşen tasarım eğitimleri, usta-çırak ilişkisi ile başlamıştır (Ciravoğlu, 2001). Süreç; bağımsız mimarlık okulu Fransız Kraliyet Akademisi ile devam etmiş, Ecoledes Beaux-Arts ve Bauhaus okulu eğitimi ile

Tablo 1.
Formal, İnfomal ve Nonformal Eğitim Farkları (Mutlu Kaya, 2020)

Formal Eğitim	İnfomal Eğitim	Nonformal Eğitim
Genelde okul ortamında	Her yerde	Okul dışı bir merkez veya enstitüde
Baskıcı olabilir	Destekleyici	Genelde destekleyicidir
Yapılandırılmış	Yapılandırılmamış	Yapılandırılmış
Genelde önceden düzenlenmiş	Düzenlenmemiş	Genelde önceden düzenlenmiş
Motivasyon sıklıkla daha dış kaynaklı	Gönüllü	Genelde gönüllü
Öğretmen liderliğinde yönetiminde	Genelde öğrenen liderliğinde/yönetiminde	Yönlendirilebilir veya Öğretmen liderliğinde/ yönetiminde olabilir
Öğrenme değerlendirilir	Öğrenme değerlendirilmez	Öğrenme genelde değerlendirilmez
Dizisel/Ardışık	Dizisel/Ardışık değil	Genelde Dizisel/Ardışık değil

köklerini salarak günümüze ulaşmasını sağlamıştır. (Schön, 1985). Günümüzde ise tasarım eğitimi, çeşitli stüdyo ortamlarında çeşitli metotlarla verilmekte ve tasarım ürünü ortaya konmaktadır. Detaylı bir şekilde açıklamak gerekirse; iç mimarlık tasarım süreci, iki ve üç boyutlu anlatımlardan yararlanılarak mekan veya donatı tasarlama işidir. Mekan veya donatılar; plan, kesit vb. teknik detaylar; perspektif, maket veya dijital ortamda oluşturulan modellerle ortaya konmaktadır. Birçok parametrenin etken olduğu tasarım sürecindeki en önemli parametre ise teknolojidir (Torun, 2017).

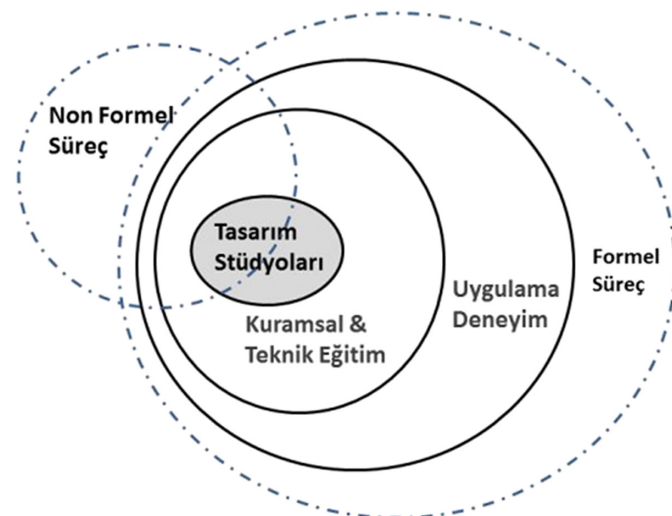
Tasarım, uygulama ve teorik derslerin bütünsel bir yaklaşımla meydana getirdiği iç mimarlık eğitimi, öğrenciye; analiz, yorumlama, yaratma, düşünme, düşünceyi aktarma gibi eylemleri kazandırmaktadır. Bunun yanı sıra, uygulamalı ve teorik dersler olmak üzere iç mimarlık eğitiminde birbirini destekleyen ve tamamlayan dersler bulunmaktadır. Uygulamalı dersler, çağın gereksinimlerine uygun; tasarım- teknik- malzeme- teknoloji gibi önemli parametrelerin esas alındığı, bütünsel ve katımlı yaklaşımın benimsendiği dersler olarak kategorize edilebilmektedir. Teorik dersler ise uygulamalı dersler gibi çağın gereksinimlerine uygun parametreler ve bu parametrelere zemin hazırlayan gerekli bilgi ve belgelerin öğrenciye aktarılmasıdır.

Tüm bunlar değerlendirildiğinde karma eğitim sisteminin özlerinin görüldüğü iç mimarlık eğitiminde, hem formal, hem informal, hem de nonformal eğitim sistemini görmek mümkündür. Bu noktada Kanca (2020), örgün eğitimin önemli örneklerinden biri olan tasarım tabanlı eğitimin, yaygın eğitim ve çoklu öğrenme ortamları ile kesişimini gösteren grafiksel bir ifade sunmaktadır (Resim 1). Şekilde yer alan ifadede; formal süreç içerisinde yer alan tasarım eğitiminin (kuramsal ve uygulama), informal ve nonformal süreçten ne şekilde etkilendiklerini göstermektedir.

Uzaktan Eğitim ve Acil Uzaktan Eğitim

Covid-19 pandemisi, eğitim alanında ciddi bir kaos yaratmıştır. Kaosu gidermeye yönelik ortaya koyulan palyatif çözüm ise; acil uzaktan eğitim süreci olmuştur. Bu noktada uzaktan eğitim ve acil uzaktan eğitim arasındaki farklar; Bozkurt (2020b)'nin aşağıda belirttiği gibidir:

Birinci ayırım, acil uzaktan eğitimin bir zorunluluk olması buna karşın uzaktan eğitimin bir seçenek olmasıdır. İkinci önemli ayırım,

Resim 1.

Tasarım Stüdyolarının Çağdaş Tasarım Eğitimindeki Yeri (Kanca, 2020, s. 31).

acil uzaktan eğitimin mevcut ihtiyaca yönelik geçici çözümler üretmeye çalışması uzaktan eğitimin ise yaşam boyu öğrenme çerçevesinde süregelen ve kalıcı çözümler üretmeye çalışmasıdır. Üçüncü ayırım, acil uzaktan eğitimin kriz zamanında eldeki olanaklarla eğitimi ayakta tutma çabası olmasına karşın uzaktan eğitimin alana özgü kuramsal ve uygulamaya yönelik birikimleri belirli bir amaç doğrultusunda, planlı ve sistematik etkinliklerle eğitimi sürdürülebilir hale getirme çabasıdır. Son olarak dördüncü ayırım ise acil uzaktan eğitim kavramının İngilizce karşılığı olan "emergency remote education" kavramı ile uzaktan eğitim kavramının İngilizce karşılığı olan "distance education" kavramlarıdır. Her ne kadar uzaklık kavramı Türkçe'de aynı kelime ile ifade edilse de "remote" kavramı fiziksel uzaklığa vurgu yaparken "distance" kavramı fiziksel, etkileşimsel ve psikolojik uzaklığa vurgu yapmaktadır (Tablo 2) (Bozkurt, 2020).

Acil uzaktan eğitimde yapılan dersler, yüz yüze eğitim dönemine göre farklılıkları zorunlu kılmıştır. Bu noktada uyumlanma süreci başlamıştır (Tablo 3).

Belirsiz ve değişken koşullara karşı uyumlanma, ancak açık uçlu ve esnek çözüm arayışları ile olması gereken noktaya taşınabilmektedir. Bu noktada ele alınan formal, informal ve nonformal eğitim metodları, iç mimarlık disiplini içerisinde yer alan "karma eğitim" sisteminin uyumlanma sürecinde; içerik, öğretim metodu, ölçme yöntemi, öğrenme çıktıları gibi parametrelerle önem kazanmaktadır. Çünkü yüz yüze eğitim sisteminden acil uzaktan eğitime geçiş sürecinde yaşanan adaptasyonda; bu parametreler uyumlanma sürecini tanımlamaktadır.

Yöntem

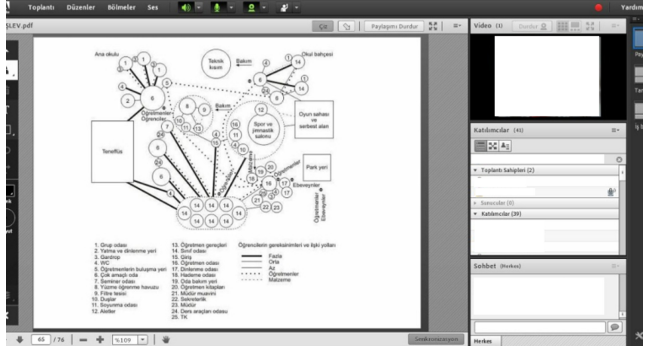

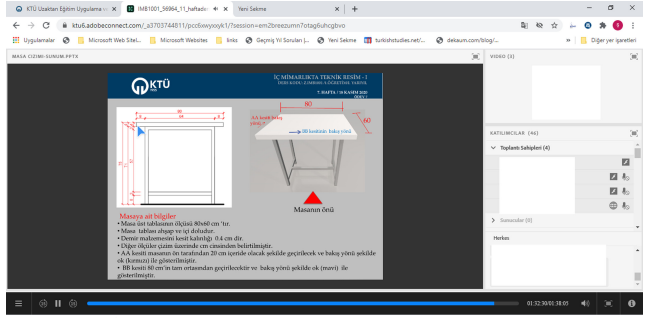

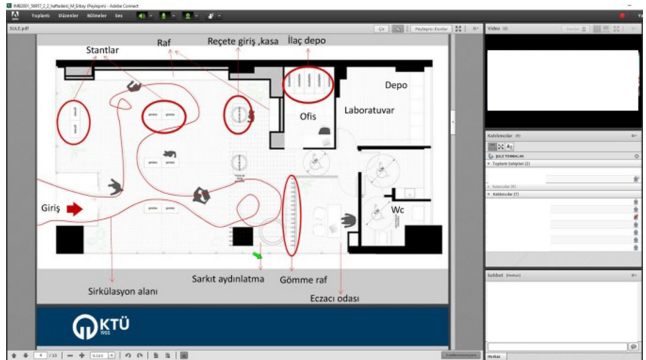
İç mimarlık eğitimi; covid-19 pandemisi-yeni normal eğitim ve öğretimin dijital dönüşümünü kapsamaktadır. Uyumlanma sürecinin nasıl ve ne şekilde kurgulandığına dair yapılacak olan çalışma; dersin teknolojiye uyumlanma ve verimlilik düzeyinin ne olduğu probleminden yola çıkılarak hazırlanmıştır. Verimlilik düzeyi nicel ve nitel parametreler ile ölçülmektedir (Duyar, 1989; Morgan, 1988). Nicel parametreler; tepki, memnuniyet, bilgi, öğrenme, davranış gibi geniş yelpazede incelenebilmektedir. Çalışma içerisinde dersin verimlilik düzeyi öğrencilerin derse devamlılığı üzerinden ele alınmıştır. Bu nedenle dersin verimlilik düzeyini ölçebilmek için; üç kategori halinde sunulan derslerin; 3., 8. ve 14. haftaları ile ara sınav ve final sınavı esas alınmıştır. Haftaların belirlenmesinde öğrencilerin derse katılım durumları ve İç Mimari Proje jürisi tarihleri etken olmuştur. Nicel sonuçlar; derse yazılan öğrencilerin sayısı (çıkıtı) ile uzaktan eğitimde derse devam eden öğrenci sayısı (girdi) oranına bakılarak yüzdesel olarak ortaya konmuştur.

Tablo 2.

Uzaktan Eğitim ve Acil Uzaktan Eğitim Kavramlarının Farkı (Bozkurt, 2020)

Uzaktan Eğitim	Acil Uzaktan Eğitim
Seçenek	Zorunluluk
Yaşam boyu öğrenme çerçevesinde kalıcı çözümlerin üretilmesi	Geçici çözümlerin üretilmesi
Belirli bir amaç doğrultusunda, planlı ve sistematik etkinliklerle eğitimi sürdürülebilir hale getirme çabası	Eldeki olanaklarla eğitimi ayakta tutma çabası
Distance, fiziksel, etkileşimsel ve psikolojik uzaklık anlamına gelir	Remote, fiziksel uzaklık anlamına gelir.

Tablo 3.
Teorik, Uygulamalı ve Proje Derslerinin Uyumlanma Süreci

	Yüz Yüze Dersler	Online Dersler
Teorik Ders		
Uygulamalı Ders		
Proje Dersi		

Türkiye'deki devlet ve özel üniversitelerde toplam 39 iç mimarlık ve 45 iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümü bulunmaktadır. Bu bölümler verdiği eğitim sistemi ile diğer bölümlerden ayrılmaktadır. Geçiş sürecinden etkilenen üniversite ve bölümlerden biri olan Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü bu kapsam dahilinde ele alınmakta ve çalışmanın alanını oluşturmaktadır. KTÜ ülkenin açılan dördüncü üniversitesi ve 20 araştırma üniversitesi arasında yer almaktadır. KTÜ İç Mimarlık Bölümü devlet üniversitelerinde açılan ilk bölümlerden olup, 29 yıldır eğitim-öğretim hayatına devam etmektedir. Bu nedenle pandemi sürecindeki eğitim yaklaşımı önem teşkil etmektedir.

Çalışmada lisans programında yer alan derslerin uyumlanma süreci üzerinden bir perspektif yakalanmaya çalışılmıştır. Araştırma meslek derslerinin tümünü kapsamaktadır. Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü programında yer alan dersler çalışma içerisinde;

- Teorik dersler

- Uygulamalı dersler
- Proje dersleri olmak üzere üç farklı kategoride ele alınmıştır (Tablo 4).

Seçmeli dersler teorik derslerdir. Fakat bir kısmı müfredatta teorik olarak görünse de ders sorumlusu öğretim elemanı uygulama yapıyor olduğu için uygulamalı ders olarak kabul edilmiştir. Proje dersleri ve uygulamalı derslerin ayrı değerlendirilmesinde; derse giren öğretim üyelerinin grupları ile süreci yürütmesi, değerlendirmesinin teorik ve uygulamalı derslerden farklı olması gibi etkenler göz önünde bulundurulmuştur.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık bölümü akademik personeline üç kategori halinde sunulan derslere ilişkin yarı yapılandırılmış form ile görüşme yapılmıştır. Bu görüşmeye 11 öğretim elemanı katılım sağlamıştır. Covid-19 pandemisi ve covid-19 pandemi sonrası olarak iki bölümde ele alınan yarı yapılandırılmış görüşme çalışmasında gerekli

Tablo 4. KTÜ İç Mimarlık Bölümü 2020-2021 Güz Yarıyılı Dersleri		
Teorik Dersler	Uygulamalı Dersler	Proje Dersleri
İç Mimarlığa Giriş	Temel Sanat Eğitimi	Tasarıma Giriş ve İç Mimari Proje-I
Modern Mimarlık Tarihi	İç Mekanda Teknik Resim	İç Mimari Proje-III
Malzeme Bilgisi-I	İç Mekanda Yüzey Anlatımı	Proje V
Anlambilim ve Görme Biçimleri	Mobilyada Malzeme Seçimi ve Süsleme	Proje-VI-VII
Isıtma Havalandırma ve Tesisat	İç Mekan Restorasyonu	
Mobilya Tarihi	Mimari Simülasyon-I	
Soyut Düşünme	Mesleki İletişim	
Yaratıcı Düşünme	Kültür-Etkinlik Mekanları	
Oda Akustiği	Bilgisayar Destekli Tasarım-I (B)	
	Vitrin Tasarımı	

değerlendirmelerin yapılabilmesi ve bu çalışmayı destekler nitelik göstermesi için öğretim sürecindeki verimlilik düzeyi de ölçülmüştür.

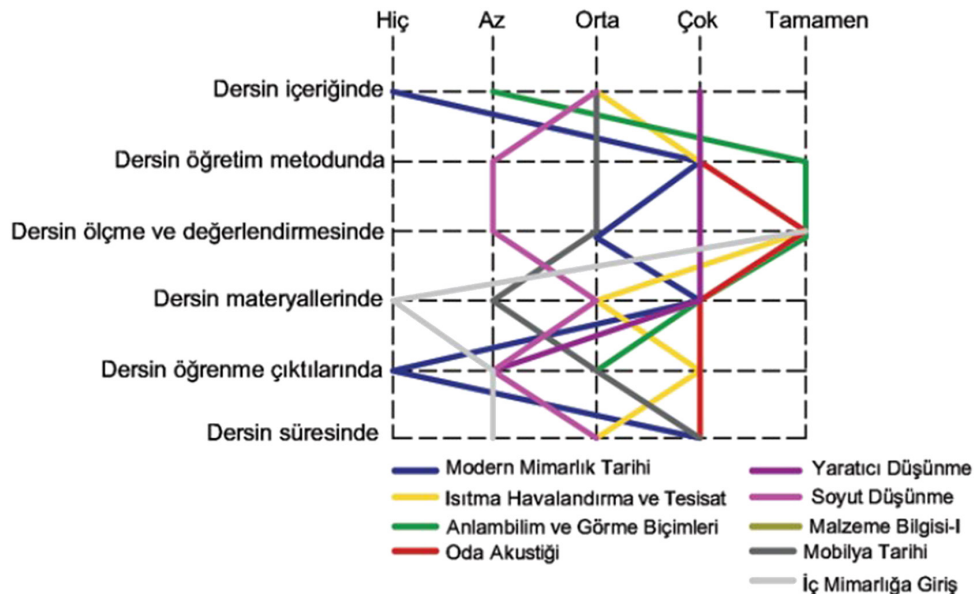
Bulgular

Üç kategoriye ayrılan derslerin her biri için uzaktan eğitime uyumlanma sürecine ilişkin; dersin içeriğinde, metodunda, ölçme ve değerlendirmesinde, materyalinde, öğrenme çıktısında ve süresindeki değişim sorgulanmıştır. Bunun için akademisyenden uyumlanma sürecini 5 dereceli bir ölçekle değerlendirmesi istenmiştir. Bunun yanı sıra, derslerin uzaktan eğitim sistemi ile olan imkanları; kullanılan programın ders için uygunluğu, derste verilen bilginin ölçülebilirlik durumu ve dersin uzaktan eğitime uyumlanma düzeyi ile ele alınmıştır. Yine uyum düzeyinin 5 dereceli bir ölçekle değerlendirilmesi istenmiştir. Bu bağlamda elde edilen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

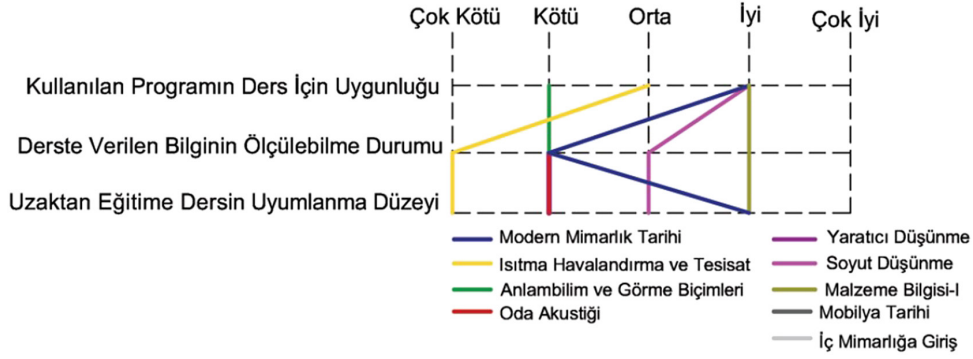
Akademisyen personel tarafından teorik derslerin içeriğinde köklü bir değişiklik olmadığı, ölçme ve değerlendirmesinde problem yaşandığı belirtilmiştir. En yaygın değişimin öğretim metodunda ve ölçme-değerlendirme yönteminde olduğu ifade edilmiştir. Öğretim metodunu değişimin temelinde ders süresinin sınırlı olması, derse devamın zorunlu olmaması ve teknik alt yapı sorunları yer almaktadır. Süreçte akademisyen merkezli ve etkileşimin sınırlı olduğu bir metot benimsenmiştir. Ölçme-değerlendirme sürecinde ise yazılı sınav yerine bireysel ödevlendirme tercih edilmiş ve bu süreçte çan eğrisi yerine öğrenci değerlendirme sistemi kullanılmıştır. Genel bir değerlendirme yapıldığında ise uzaktan eğitime teorik derslerde uyumlanma düzeyinin yine derslere göre çeşitlendiği ve öğrenme çıktılarında önemli bir değişimin olmadığı görülmüştür (Resim 2 ve 3).

Uygulamalı derslerin ders süresi yüz yüze eğitim ile kıyaslandığında oldukça azalmış olmasına karşın ders içeriğinde köklü bir değişikliğin olmadığı görülmüştür. Grup ödevleri, sınıf içi uygulamaları ve saha çalışmaları gibi metotlardan vazgeçilmiş, bunun yerini video çekimi ve modellemeler almıştır. Ayrıca zorunlu materyaller dışında genel olarak pandemi sürecinde kolay erişilebilir materyaller tercih edilmiştir. Bu da derslerin ölçme ve değerlendirmesinde genel olarak problem yaşanmasına, öğrenme çıktılarının ise her bir ders öznelinde çeşitlilik göstermesine sebep olmuştur. Teknik bilginin anlatıldığı dersler için uyum ve verimliliğin daha iyi olduğu, buna karşı tasarım ve yaratma temelli uygulamalı derslerin bu konuda daha düşük düzeyde kaldığı görülmektedir. Genel bir değerlendirme yapıldığında uygulamalı derslerin uzaktan eğitime uyumlanma düzeylerinin yeterli olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır (Resim 4 ve 5).

Proje dersleri ele alındığında, uyumlanma sürecinde benzer yönde (metod, materyal ve ders saati) değişimler göstermiştir. Buna karşın "Bitirme projesinin" materyal dışında değişime uğramadan uyumlandığı belirtilmiştir. Uyumlanma sürecinde öğretim metodu ve materyal olarak önemli değişime uğramayan, diğer derslerin aksine ölçme ve değerlendirmede kısmen bir değişime uğramıştır. Ders içeriğinde ve materyalinde köklü değişiklikler olmasa da, rotasyon sistemi olarak adlandırılan,

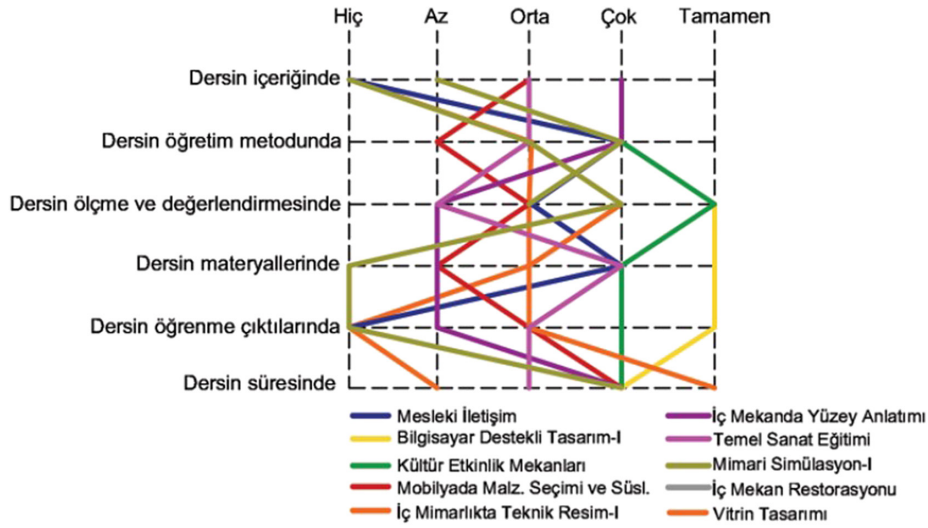

Resim 2.
Teorik Derslerin Uzaktan Eğitime Uyumlanma Sürecinde Değişim Oranları.

Resim 3.

Teorik Dersin Uzaktan Eğitim Sistemi Enstrümanları ve İmkanları ile Uyumu.

Resim 4.

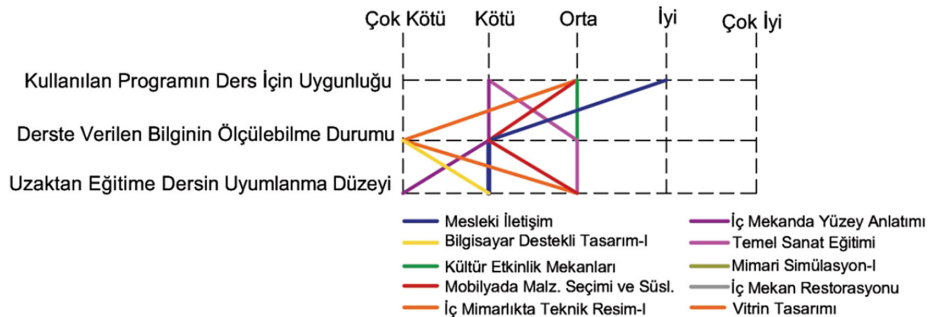
Uygulamalı Derslerin Uzaktan Eğitime Uyumlanma Sürecinde Değişim Oranları.

ilk 10 hafta farklı öğretmenlerden kritik olarak yürütülen proje süreci, tüm dönem boyunca aynı öğretmenden kritik alma yönünde değiştirilmiştir. Ayrıca proje dersleri için alt yarıyılarda üç boyutlu anlatımlarda maket yapımına devam edilirken, üst yarıyılarda maket zorunluluğu kaldırılmış ve modellemeler üzerinden tasarım fikri aktarılmıştır. Bunun dışında dersin öğretim metodu ve süresinde problem yaşandığı belirtilmiştir. Özet olarak proje derslerinin uzaktan eğitime uyumlanma düzeyinin yeterli olmadığı ortaya çıkan sonuçlar arasında yer almaktadır (Resim 6 ve 7).

Covid-19 pandemisi esnasında yürütülen uzaktan eğitimin uyumlanma süreci ve düzeyine ilişkin sonuçlarla değerlendirme yapılabilmesi adına derslerin verimlilik düzeyleri ölçülmüştür. Çalışmada verimlilik düzeyi 3, 8 ve 14. Haftalarda, ara sınavlara ve final sınavlarına öğrencinin katılım düzeyi üzerinden ele alınmıştır. Sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

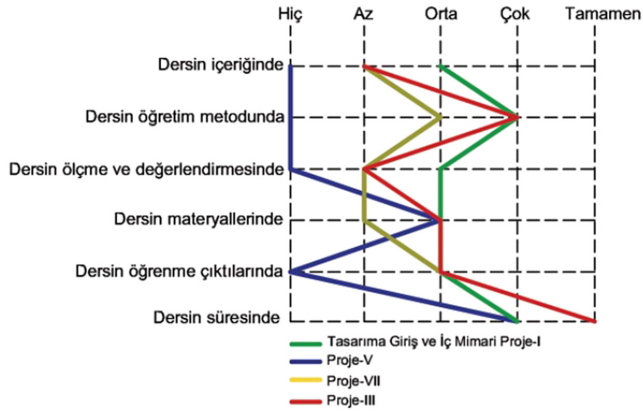
Tartışma

Elde edilen sonuçlara göre; teorik ve uygulamalı derslerde ara sınav ve final sınavına katılım oranı oldukça yüksektir. Teorik

Resim 5.

Uygulamalı Dersin Uzaktan Eğitim Sistemi Enstrümanları ve İmkanları ile Uyumu.

Resim 6.
Proje Derslerinin Uzaktan Eğitime Uyumlanma Sürecinde Değişim Oranları.

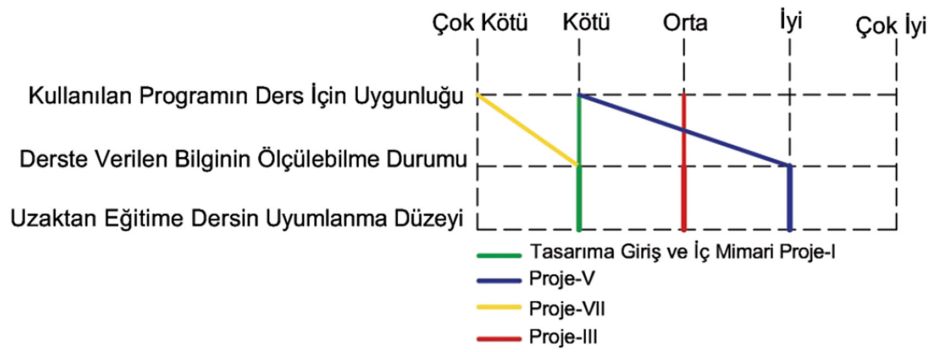
derslerde, 3. haftadaki katılım oranı, 8 ve 14. Haftaya göre daha yüksektir. Bunun en önemli nedenlerinden biri, uzaktan eğitim sürecinde dersi tekrar dinleyebilme özelliğinin olmasıdır. Uygulamalı derslerde ise bu durum farklılık göstermekle birlikte 3, 8 ve 14. Haftalarda dengeli bir dağılım söz konusudur. En yüksek verimlilik düzeyi teorik derslerde de olduğu gibi ara sınav ve final sınavında görülmektedir. Proje dersleri ele alındığında; teorik ve uygulamalı derslerden farklı bir sistemin olduğu ortaya çıkmaktadır. Proje

derslerinde ara sınavın olmayışı, her dersin aktif iletişim halinde geçmesi nedeni ile haftalar arasında dengeli bir dağılım söz konusudur. Final teslimi, verimlilik düzeyinin en yüksek olduğu hafta olarak görülmektedir (Resim 8-10).

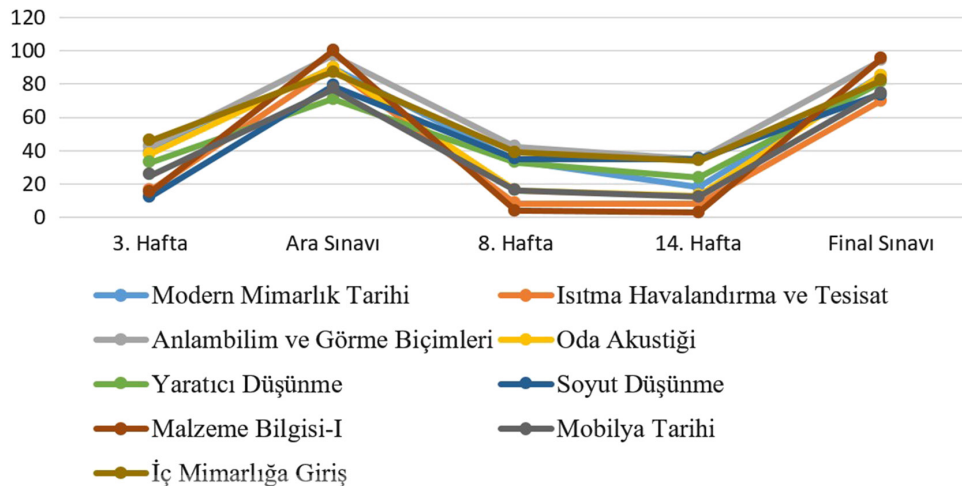
Tüm bunlardan elde edilen sonuçlarla birlikte covid-19 pandemisine ilişkin değerlendirme yapmak mümkün olmaktadır. Derslerin uzaktan eğitim ile yürütülmesinde olumlu ve olumsuz yanlar bulunmaktadır. Elde edilen bulgular teorik, uygulamalı ve proje dersleri başlıklarıyla detaylı bir şekilde verilmiştir.

Teorik derslerin olumlu yanları: Derslerin kayıt altına alınabilmesi ile öğrencinin kaçırdığı dersleri telafi edebilmesi, teknolojiyi kullanmada zorunlu yetkinlik kazandırması, grup çalışmalarını uzaktan yürütmeye becerisini kazandırması, derse ilişkin duyuruların hızlı yapılabilmesi, konu anlatımlarında daha fazla örnekler ile konunun pekiştirilmesi, öğrencinin sınıf ortamına göre takibinin daha iyi yapılması, konuların dijital sunuya uyumlanması esnasında kaynakların revize edilme oluşu bulunmaktadır.

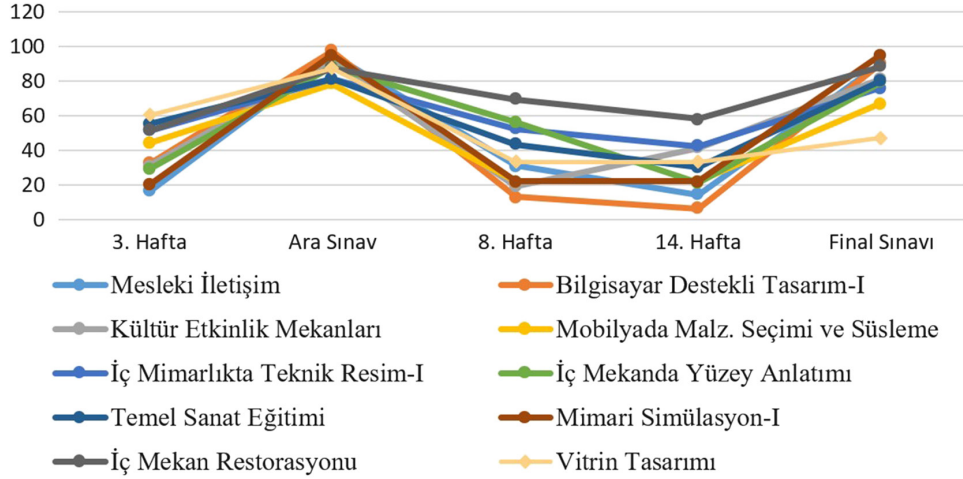
Teorik derslerin olumsuz yanları: İnteraktif bir ortam oluşmaması, teknolojik aksaklıkların yaşanabiliyor olması, devam zorunluluğunun olmaması sebebi ile ders çıktıların sağlanamaması, yeterli uygulamanın yapılamıyor oluşu, yüz yüze eğitime göre ders sürelerinin kısıtlanmış olması, derse canlı olarak katıldığı sistem üzerinden görülebilen bir öğrencinin, gerçekte dersi ne oranda takip ettiğinin belirlenememesi, sınav esnasında öğrenci denetiminin sağlanamıyor olması ölçme ve değerlendirmenin doğruluğunu

Resim 7.
Proje Dersinin Uzaktan Eğitim Sistemi Enstrümanları ve İmkanları ile Uyumu.

Resim 8.
Öğretim Sürecine Katılım Yönünden Teorik Derslerin Verimlilik Düzeyi.

Resim 9.

Öğretim Sürecine Katılım Yönünden Uygulamalı Derslerin Verimlilik Düzeyi.

sorgulatması, dersi yeniden izleme olanağının derse katılım oranını azaltması, ders ile ilgili ölçme araçlarının yetersiz olması, öğrencinin motivasyonunu yüksek tutmakta zorlanılmasıdır.

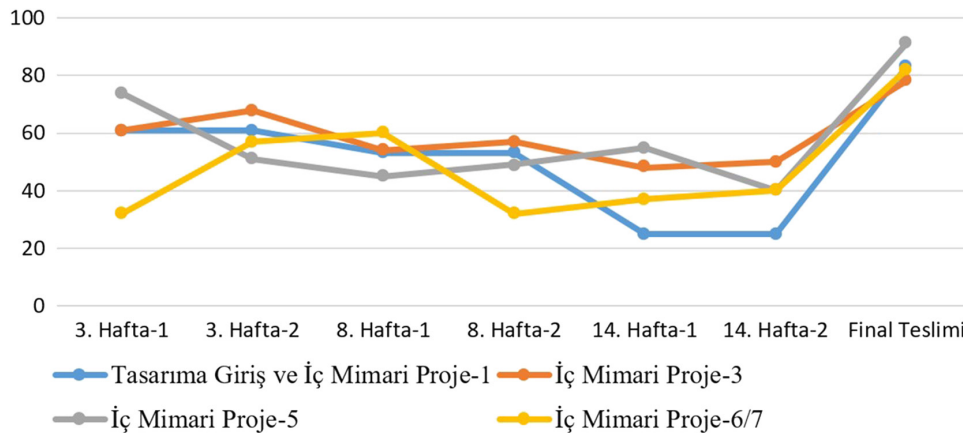
Uygulamalı derslerin olumlu yanları: Ders materyallerinin ve kaynakların revize ediliyor olması, derslerin tekrar izlenebilmesi, bütün öğrencilerin verilen tüm kritikleri dinleyebilmesi ve pekiştirebilmesi, sisteme yüklenen ödevler üzerinde daha detaylı ve görsel açıdan daha yakından analizler yapılması, akademik personel ortak saat dilimi belirleyemediği durumlarda mesai saatleri dışında isteğe bağlı olarak online toplantılar yapılabilmesi, ders materyallerinden olan, özellikle dijital sunuların sayısının ve derinliğinin artmış olması, derse ilişkin duyuruların hızlıca yapılabilmesi, özellikle uygulamalı derslerde her bir öğrencinin, sınıf arkadaşının çalışmalarını takip edebilme imkanının olmasıdır.

Uygulamalı derslerin olumsuz yanları: Ders ile ilgili ölçme araçlarının yetersiz olması, yeterli uygulama (sınıf içi / sınıf dışı) yapılamaması, öğrencilerin yaptığı 3 boyutlu çalışmalara müdahalede sınırlılıklar olması, derse devam zorunluluğunun olmaması, akademik personelin artan iş yükü nedeni ile mesai saatleri dışında online ders/ toplantılar yapması, yüz yüze eğitime göre ders sürelerinin kısıtlanmış olması, çizim ağırlıklı sınav evraklarının tarama, fotoğraflama kalitesi..vb nedenlerle doğru okunamama riski taşıması, uygulamalı derslerde kullanılan alet edevatları

dokunmadan, kullanımına ilişkin eğitim verilmesinin güç ve sağlıksız olması, alan çalışması yapılamaması, uygulamaların eş zamanlı kontrol edilememesi ve müdahalede bulunulamaması, atölye ortamının oluşmaması nedeni ile hoca ve öğrencilerin birbirlerinden beslenememesidir.

Proje derslerinin olumlu yanları: Bütün öğrencilerin verilen tüm kritikleri dinleyebilmesi ve konuyu anlama noktasında pekiştirme yapabilmesi, derslerin tekrar tekrar izlenebilmesi, her bir öğrencinin, sınıf arkadaşlarının proje çalışmalarını takip edebilme imkanının olması, derse ilişkin duyuruların hızlıca yapılabilmesi, ders materyallerinden olan, özellikle dijital sunuların sayısının ve derinliğinin artmış olması, öğretim elemanları arasında mesai saatleri dışında isteğe bağlı olarak online toplantılar yapılabilmesidir.

Proje derslerinin olumsuz yanları: Öğrencilerin yaptığı 3 boyutlu çalışmalara müdahaledeki sınırlılık olması, öğrencilerin 3 boyutlu çalışmalar yapabilmesi için donanımlı bilgisayara sahip olmalarında eşitsizlik olması, derse devam zorunluluğunun olmaması, yüz yüze eğitime göre ders sürelerinin kısıtlanmış olması, maket ile modelleme geleneğinin, çeşitli gereklilikler doğrultusunda kaldırılmak zorunda kalınması, uygulamalı grup çalışmalarının verimli bir şekilde yapılamaması, proje kritiği verirken serbest çizim tekniğinden faydalanamamak ve kritiklerin çoğu zaman sözlü olmasından dolayı öğrenci başına düşen sürenin çok fazla

Resim 10.

Öğretim Sürecine Katılım Yönünden Proje Derslerin Verimlilik Düzeyi.

Tablo 5.
Yüz Yüze Eğitime Ek Olarak Uzaktan Eğitimin Hangi Derslerle Yürütülebileceğine İlişkin Değerlendirme

Dersin adı	Dersin Ne Kadarı Uzaktan Olabilir Tamamen / Kısmen	Cevabınız Kısmen ise Nasıl bir düzenleme ile
Malzeme Bilgisi-I	Kısmen	Tanıtılan malzemeleri birebir tanıyacakları laboratuvar uygulamaları düzenlenebilir.
Mobilya Üretiminde Doğal Ahşap Malzemeler	Kısmen	Mobilya atölyelerinde masif mobilya üretimine ait izlenimler edinilebilir.
Ahşap Kompozit Malzemeler	Kısmen	Tanıtılan malzemeleri birebir tanıyacakları laboratuvar uygulamaları düzenlenebilir.
Geleneksel Türk Ahşap Sanatı	Kısmen	Ödev sunumları yüz yüze olarak yapılabilir.
Soyut Düşünme	Kısmen	Ara sınav haftasından sonra uygulamalar için yüz yüze eğitime devam edilebilir.
Ütopya Ve Tasarım	Kısmen	Ara sınav haftasından sonra uygulamalar için yüz yüze eğitime devam edilebilir.
Mobilya Tarihi	Tamamen	...
Temel Sanat Eğitimi	Kısmen	Teorik bölümler online anlatılabilir
Vitrin Tasarımı	Kısmen	Konu anlatımları ve öğrenci sunumları uzaktan yapılabilir.
Sahne Tasarımı	Kısmen	Konu anlatımları ve öğrenci sunumları uzaktan yapılabilir.
Stant Tasarımı	Kısmen	Konu anlatımları ve öğrenci sunumları uzaktan yapılabilir.
Kültür-Etkinlik Mekanları	Kısmen	Sadece teorik olarak ilk 4-5 hafta uzaktan anlatım yoluna gidilebilir
Mobilya Tarihi	Kısmen	Teorik anlatımlar online, workshop ve canlı performans sunumları yüz yüze olabilir.
Mobilyada Malzeme Seçimi Ve Süsleme	Kısmen	Teorik anlatımlar online, mobilya detay çözümlenmeleri yüz yüze olabilir.
İnsan-Mekan Dersi	Tamamen	
İç Mekan Sürdürülebilir Malzemeler	Kısmen	Teorik anlatımlar online, workshop yüz yüze olabilir.
Engelliler İçin Tasarım	Kısmen	Teorik anlatımlar online, farkındalık çalışmaları ve öğrenci performans sunumları yüz yüze olabilir.
Teknik Resim	Kısmen	
Anlambilim Ve Görme Biçimleri	Kısmen	Konusunda deneyim sahibi dış paydaşlar ile ders içi online seminerler verilebilir.
Bilgisayar Destekli Tasarım I-II	Kısmen	Uygulamalar yüz yüze olabilir.
Isıtma Havalandırma Tesisat	Kısmen	Uygulamalar yüz yüze olabilir
Mimari Simülasyon-I	Kısmen	Teorik kısımlar uzaktan olurken, uygulamalar laboratuvar ortamında olabilir.

uzaması, yöneltilen eleştirilerin öğrenci tarafından bazen anlaşıl-maması, geliştirilen projelerin öğrenci tarafından mı geliştirildiği yoks-a profesyonel yardım alıp almadığının denetlenememesi, bu nedenle ölçme ve değerlendirmenin hakkaniyetle yapılamıyor olması, öğrencinin renk, malzeme vb. denemeleri yapamaması, akran etkileşiminin olmayışı nedeni ile bu şartlardan olumsuz etkilenen, dolayısı ile de bölümden soğuyan, zorlanan, mutsuz öğrencilerin var olması, kırtasiye malzemelerinin temini konu-sunda problemler yaşanmasıdır.

Yarı yapılandırılmış görüşmenin ikinci aşaması covid-19 pan-demi sonrasını kapsamaktadır. Bu noktada covid-19 pan-demi sürecine ilişkin yapılan değerlendirmelerle birlikte çalışmanın gelecek dönemlerde referans olması adına uzaktan eğitimin covid-19 pandemisi sonrasında ne şekilde kullanılabil-eceğine ilişkin yöneltilen sorudan elde edilen sonuç Tablo 5'de verilmektedir.

Derslerin teorik bölümlerinin uzaktan eğitim sistemi ile yürütü-lebileceği, gerekli altyapıların oluşturulması durumunda hibrid (uzaktan ve yüz yüze) eğitimin gelecekte kullanılabilmesine ilişkin olumlu düşüncelerin olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışma kapsamında, covid-19 pandemisinin iç mimarlık prog-ramındaki acil uzaktan eğitimin uyumlanmasına ilişkin süreci incelenmiştir. Covid-19 pandemisi, eğitim sistemini oldukça fazla

etkilemiş, özellikle tasarım tabanlı bir disiplin olan İç Mimarlık için zorlu bir süreç yaşanmıştır. Araştırmaya konu olan Karadeniz Tek-nik Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü lisans programı, 2020-2021 güz yarıyılı özelinde öğretim üye ve elemanları tarafından değer-lendirilmiştir. İç mimarlık eğitiminde yer alan derslerin; içeriği, metodu, ölçme ve değerlendirmesi, materyal ve sürelerinde acil uzaktan eğitime bağlı olarak değişiklikler olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda çalışmada aranan diğer cevap bu değişimde uyum-lanma sürecindeki verimlilik düzeyinin ne olduğudur. İlk olarak iç mimarlık eğitiminde yer alan dersler; teorik, uygulamalı ve proje olmak üzere üç kategoride uzaktan eğitime uyumlanma sürecin-deki değişim oranları ve uzaktan eğitim sistemi enstrümanları ve imkanları ile uyumu incelenmiştir:

- Teorik derslerin uzaktan eğitime uyumlanma süreci diğer der-slere göre farklılıklar bulunmaktadır. Her birinin; içerik, metod, ölçme ve değerlendirme, materyal ve süreleri çeşitlilik göster-mekle birlikte derslerin içeriğinde yer alan konu anlatımları ve öğrenci sunumlarının uzaktan eğitim ile yürütülebileceği husu-sunda ortak kanaate varılmıştır.
- Uygulamalı dersler ele alındığında; dersin uyumlanma süreci olumlu sonuçlar ortaya koymuştur. Teknik bilginin verildiği kısımlarda dersin verimlilik düzeyi iyi, tasarım ve yaratıcılığa dayalı kısımlarda verimlilik düzeyi düşüktür. Uyumlanma düzeyinin yeterli olmadığı görülmüştür. Bunun nedeni öğrenci performanslarının çevrim içi sınıflarda denetlenemiyor olmasından kaynaklanmaktadır.

- Proje dersleri ele alındığında; tıpkı uygulamalı derslerde olduğu gibi uyumlanma sürecinde olumlu sonuçlar ortaya koymuş, uyumlanma düzeyi ise en fazla orta derecede kalmıştır.

Uyumlanma süreci ve düzeyine ilişkin sonuçlarla birlikte her bir kategorideki derslerin verimlilik düzeyleri ele alınmıştır. Bu göre:

- Teorik derslerde ilk haftalardaki verimliliğin düşük olduğu görülmektedir. Ara sınav ve final sınavı haftaları yaklaşırken artan verimlilik düzeyi bu haftalarda en yüksek orana ulaşmıştır.
- Uygulamalı derslerde de ilk haftalardaki verimlilik düşüktür. Ara sınav ve final sınavı haftaları yaklaşırken artan verimlilik düzeyi bu haftalarda en yüksek orana ulaşmıştır. 8. ve 14. hafta arasında yer alan zaman dilimindeki verimlilik oranı teorik derslere göre yüksektir.
- Proje derslerindeki verimlilik düzeyi diğer derslere göre daha farklıdır. Bunun nedeni, sürecin tamamında öğrencinin aktif bir şekilde kritik olarak ilerlemesidir.

Derslere ait verimliliğin istenen düzeyde olmamasının nedenleri, akademisyenlerin acil uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin ağırlıklı olarak yaptıkları olumsuz değerlendirmeler üzerinden okunabilir. Proje dersleri en fazla olumsuz değerlendirmeye sahip olan derslerdir.

Son olarak gelecek dönemlerde referans olması adına uzaktan eğitimin covid-19 pandemisi sonrasında ne şekilde kullanılabilirliğine ilişkin yöneltilen soru ile tasarım temelli bölümler için uzaktan eğitimin; formal eğitimin destekleyicisi olarak özellikle kuramsal bilgi aktarımı amacı ile kullanılabilirliği, yeni hibrid eğitim modelleri önerilebileceği fakat tek başına, tasarım eğitiminin doğası gereği yeterli olamayacağı görülmüştür.

Uzaktan eğitim programlarının olumlu bir sonuç mu doğuracağı, süreçte yetersiz mi kalacağına dair netleşmiş bir çalışma yoktur. Fakat bu çalışmadan elde edilen sonuçlarda iç mimarlık programı için uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yanlarının bulunduğu ortaya konmuştur. Uzaktan eğitim sistemi ve yüz yüze eğitimin verimlilik düzeylerine ilişkin yapılacak çalışmalar ile farklı stratejilerin geliştirilebileceği unutulmamalıdır. Çalışmada; programın bütününe görebilme adına uyumlanma süreci incelenmiştir. Sorun alanı olarak tanımlanabilecek diğer başlıklar altında da konunun mutlaka sorgulanması gerekmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – Ş.Y., S.K.A.; Tasarım – S.K.A.; Denetleme – Ş.Y., E.A.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – S.K.A.; Analiz ve/veya Yorum – Ş.Y., S.K.A., E.A.; Literatür Taraması – S.K.; Yazıyı Yazan – S.K.A.; Eleştirel İnceleme – Ş.Y., E.A.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – Ş.Y., S.K.A.; Design – S.K.A.; Supervision – Ş.Y., E.A.; Data Collection and/or Processing – S.K.A.; Analysis and/or Interpretation – Ş.Y., S.K.A., E.A.; Literature Search – S.K., A.; Writing Manuscript – S.K.A.; Critical Review – Ş.Y., E.A.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Arın Ensarioğlu, S. (2020). Pandemi Sürecinin “Evrensel Tasarım” İlkelerine etkileri. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(55), 1673–1680.
- Bozkurt, A. (2020a). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112–142.
- Bozkurt, A. (2020b). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1–23. [\[CrossRef\]](#)
- Ciravoğlu, A. (2001). *Mimari tasarım eğitiminde workshop- stüdyo paralelliği üzerine* (Tez No: 101501) [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Çetinkaya, Ç. (2011). *Tasarım ve kavram ilişkisinin iç mimarlık temel tasarım eğitimi kapsamındaki yeri: Farklı iki üniversite örneği üzerinden temel tasarım eğitimi üzerine bir araştırma*. (Tez No: 308312) [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Çoban, A. (2012). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Dehghanbanadaki, H., Seif, F., Vahidi, Y., Razi, F., Hashemi, E., Khoshmirsafa, M., & Aazami, H. (2020). Bibliometric analysis of global scientific research on coronavirus (COVID-19). *Medical Journal of the Islamic Republic of Iran (MJIRI)*, 34(1), 354–362.
- Dewey, J. (1998). *Temel Dewey: Pragmatizm, eğitim, demokrasi* (Cilt. 1). Indiana University Press.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirlil, S. (2020). Examining the Turkish universities' distance education systems During the COVID-19 pandemic. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 14(1), 787–809.
- Dural, S. (2008). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme ve ders çalışma stratejileri ile başarıları arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- Duyar, İ. (1988). Eğitimde iç verimlilik. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 22(1), 469–484.
- European Commission (2000). Memorandum on lifelong learning (Brussels). http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf. Erişim: 20.05.2021.
- Eurydice (2011). Modernisation of higher education in Europe: Funding and the social dimension. <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>. Erişim: 20.05.2021.
- Garip, E., Garip, S. B., & Eke, M. A. S. (2015). *İç mimarlık eğitiminde tasarım ve ölçek bağlamında farklı yaklaşımlar: Bitirme çalışmaları üzerinden bir inceleme, İÇMEK III - İç Mimarlık eğitimi 3*, (pp. 269–279). Ulusal Kongresi/Atölye, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, Bildiriler Kitabı.
- Hanks, K. (1999). *İnsanları motive etme sanatı*. Alfa Yayınları.
- Jackson, S. (2006). Learning to live: The relationship between life long learning and life long illness. *International Journal of Lifelong Education*, 25(1), 51–73. [\[CrossRef\]](#)
- Kanca, H. (2020). *Mimari tasarım eğitimi sürecinde destekleyici uygulamalar bütünü olarak allosterik öğrenme temelli bir metodoloji*. (Tez No: 624776) [Doktora Tezi]. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, s.31.
- Kaptan, B. B. (1999). 20. Yüzyılda İç Mimarlığın Oluşum Süreci, *Antik & Dekor*, İstanbul, 52, 144–151.
- Karadağ, E., & Yücel, E. (2020). Yeni tip koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181–192.
- Karadoğan, S. (2017). Eğitimde sınıf-okul dışı öğrenme uygulamaları ve yaşanan sorunlar. In R. Aksu (Ed.). *Türkiye’de eğitim sorunlarına yönelik akademik değerlendirmeler-I* (ss. 47–84). Maya Akademi Yayıncılık.
- Laçın Şimşek, C. (2011). *Fen öğretiminde okul dışı öğrenme ortamları*. Pegem Akademi.
- Marsick, V. J., & Watkins, K. (1990). *Informal and incident All learning in the workplace*. Routledge.

- Morgan, R. M. (1988). Improving efficiency of education in developing countries. *Educational Media International. Australian Journal of Education*, 25(4), 201–208. [CrossRef]
- Mutlu Kaya, D. (2020). *Non-formal Öğrenme Ortamlarının Epizodik Belleğe ve Öğrenci Başarısına Etkisinin Araştırılması: Enerji Parkı* (Tez No: 308312) [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Ökten, C. E., & Acar, S. (2015). Yüksek öğretim ve yaygın eğitim işbirliği: Annemin masalı. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 21–35. [CrossRef]
- Saavedra, J. (2020). Educational Challenges and Opportunities of the coronavirus (COVID-19) pandemic. <https://blogs.worldbank.org/education/educational-challenges-and-opportunities-covid-19-pandemic>. Erişim: 20.05.2021.
- Saran, S. (2020). Technology: Digital Epiphany? COVID-19 and our tech futures. In *Insight report challenges and opportunities in the post-COVID-19 world* (pp. 24–27). World Economic Forum. www.weforum.org. Erişim: 20.05.2021.
- Sarı, T., & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: Sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 59–975. [CrossRef]
- Sarıtaş, E., & Barutçu, S. (2020). Öğretimde dijital dönüşüm ve öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluluğu: Pandemi döneminde Pamukkale Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Internet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 11(1), 5–22.
- Schön, D. A. (1985). *The design studio. An exploration of its traditions and potentials*. Riba Publication Ltd.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Gazi Kitabevi.
- Serçemeli, M., & Kurnaz, E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Journal of International Social Sciences Academic Researches*, 4(4), 40–53.
- Silav, M. (2012). *Disiplinler arası ortak yaklaşım: Estetik Olgusu. İÇMEK II - İç Mimarlık eğitimi 2* (pp. 141–145). Ulusal Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, Bildiriler Kitabı.
- Torun, A. (2017). *İç mimarlık lisans eğitiminde bilgi okuryazarlığının çok yönlü analizi ve bir ders önerisi* (Tez No: 467931) [Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- URL-1 (2021). *Eğitimde Verimlilik*. <https://ppt-online.org/499347>. Erişim: 20.05.2021.
- Williamson, B., Eynon, R., & Potter, J. (2020). Pandemic politics, pedagogies and practices: Digital technologies and distance education during the coronavirus emergency. *Learning, Media and Technology*, 45(2), 107–114. [CrossRef]
- World Health Organization (2020). WHO director-general's opening remarks at the media briefing on COVID-19 – 11 March 2020. <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>. Erişim: 20.05.2021.
- Yılmaz, E., Mutlu, H., & Doğanay, G. (2020). *Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği*. Palet Yayınları.
- YÖK (2020a). Koronavirüs (COVID-19) bilgilendirme notu: 1. www.yok.gov.tr. Erişim: 20.05.2021.
- YÖK (2020b). Üniversitelerde uygulanacak uzaktan eğitime ilişkin açıklama. www.yok.gov.tr. Erişim: 20.05.2021.
- YÖK (2020c). YÖK Üniversitelerimizdeki uzaktan öğretimin bir aylık fotoğrafını çekti. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/uzaktan-egitime-Yonelikdegerlendirme.aspx>. Erişim: 20.05.2021.